

РЕШЕНИЕ

№ 7956

гр. София, 26.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в публично заседание на 26.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Снежана Тодорова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **4059** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС). Образувано е по искова молба, подадена от Н. Г. Т. – ограничено запретен, със съгласието на попечителя му Ц. Е. М., чрез адв. М., с която е предявен кумулативно съединен главен и акцесорен иск срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за заплащане на обезщетение в размер общо на 300 000 (триста хиляди) лева, равняващи се на 153, 387, 56 евро, за претърпени неимуществени вреди от нарушения на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, ведно със законна лихва от 01.10.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът твърди, че в периода от 01.10.2023 г. до 16.04.2025 г. е претърпял нанесени неимуществени вреди, поради незаконосъобразно бездействие на служители на ГДИН (ЦСЗ), изразяващи се в сериозно засягане на личността и достойнството, изживян страх, претърпени болки и страдания от наранявания при нанесен побой, психически стрес и негативни емоционални преживявания.

В исковата молба и в с.з. ищецът се явява лично, чрез попечител и процесуален представител, твърди, че с постановление от 02.08.2023 г. бил привлечен като обвиняем за престъпления по чл. 149, ал. 2, т. 1, пр. 2, вр. ал. 1 и по чл. 152, ал. 4, т. 1, вр. ал. 1, т. 2 от НК. Изготвен бил обвинителен акт от прокурор от СРП и досъдебното производство било внесено в СРС по посочените деяния. С разпореждане на СРП от 14.09.2023 г. било указано и бил приведен от следствения арест на ОЗСА – [населено място], [улица], в Софийски централен затвор (ЦСЗ), с оглед изготвения обвинителен акт. Там бил настанен в една килия с лицата Й. И., С. Б., И. В., А.

А. и Д. П.. На 01.10.2023 г. един от старшините го накарал да пие вода от кофата с мръсния парцал за почистване, който се намирал в стаята. След като постовият излязъл С. Б. започнал да го удря с кабела на телевизора от стаята, след което го накарал да се съблече гол. След като се съблякъл, в побоя се включил и А. А., който започнал да го бие с чорап, в който бил сложил калъп сапун. Веднага след това С. Б. взел една краставица и насила му я вкарал в ануса, след което го принудил да му прави (на Б.) орална любов. От страх се подчинил, същите действия го накарал да прави и И. В.. В този момент в килията влязъл единият от старшините и виждайки действията извел от килията ищеца за да чисти коридора. След като изчистил коридора и се прибрал в килията, Б. и В. продължили да го бият с кабела от телевизора по главата, гръдния кош, корема и крайниците, като същевременно започнали да го горят със запалка в областта на лявата подбедрица. От страх и унижение прекарал в тоалетната на килията няколко часа, където около 18 часа го видял Д. П.. Виждайки, че ищецът е целият в синини трепери същият казал, че ще извика някой от старшините, като след малко се върнал и казал, че е уведомил един от служителите на администрацията на затвора – старшина, в какво състояние е видял Т., но никой от старшините не дошъл да му помогне.

В продължение на два дни изживял силен стрес и унижение от случилото се и не посмял да поиска преглед от лекар в затвора, тъй като изпитвал силен страх, както от тримата, които го унизили, така и от старшините – единият, като го накарал да пие мръсната вода от кофата, другите - с бездействието си, въпреки знанието за причиняването на униженията.

На 03.10.2023 г. вече не издържал болките и въпреки страха се оплакал от оказания му физически и психически тормоз. Още същия ден бил отведен в болницата на затвора, където бил прегледан от лекар. Издадено му било медицинско направление № 1971/03.10.2023 г., в което била посочена диагноза с мнение за спешна консултация във външно лечебно заведение. На същата дата бил конвоиран в УМБАЛСМ „Пирогов“ и отново на 05.10.2023 г. – установени били – контузия на главата с разкъсно-контузна рана в тилната област, контузия на гръдния кош и корема с хематоми на гръдния кош, дорзално и лумбално, както и хематоми и кръвонасядания по кожата на корема, белег от рана на гърба, централно и в долната му част, белег от изгаряне на корема, травма на крайниците с разнокалибрени хематоми по двете мишници и двете бедра, белези от рани по двете бедра, белези от изгаряне на лявата подбедрица.

Предвид изложеното ищецът твърди, че са му причинени неимуществени вреди, в следствие на незаконосъобразно бездействие на служители на ГДИН, изразяващи се в сериозно засягане на личността и достойнството, изживян стрес, претърпени болки и страдания от нараняванията при нанесения му побой, психически стрес и негативни емоционални преживявания.

Била направена психологична консултация от която било видно, че ищецът няма същинско психично заболяване, което да протича с краткотрайно или продължително разстройство на съзнанието и загуба на поведенчески контрол. По време на изследването обаче били установени реакции и преживявания, които можело да бъдат включени в групата на стресовите реакции – МКБ 43.1, от което възниквал закъснял или протрахиран отговор към стресогенното събитие или ситуация с прекомерна заплахата като са изложени доводи за съпътстваща продължителност на това състояние.

Незаконосъобразното бездействие на администрацията на затвора се изразявала в неосигуряване на условията по изпълнение на МН „задържане под стража“, които да гарантират, че ищецът няма да бъде подлаган на изтезания, жестоко и нечовешко унижително отношение по арт. от чл. 3 от ЗИНЗС.

Неспазени били и предписанията на чл. 60 от ЗИНЗС от началника на затвора, изискваща същият да издаде заповед да настаняването на ищеца в специално отделение, имайки предвид, че с оглед

трайните му здравословни проблеми и психически разстройства е следвало да бъде определен като уязвимо лице, като се вземат мерки за запазване на здравето му.

Видно от ЕР на ТЕЛК от 2016 г. на ищеца е определена пожизнено трайна неработоспособност – 50% с диагноза – лека умствена изостаналост.

Неимуществените вреди се намирали в пряка причинно-следствена връзка с посочените закононарушения, тъй като ако органите на ГДИН бяха изпълнили задълженията си, вредите не биха били настъпили.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на указанията“ – в писмен отговор, в съдебно заседание чрез процесуален представител и в писмени бележки, оспорва иска като недоказан и неоснователен. Сочи, че от ИМ не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, което да ангажира отговорността. Липсвали доказателства за наличие на нарушено психично или физическо здраве, което да е в пряка причинно-следствена връзка и последица от действие или бездействие на администрацията на затвора. Затворникът не споделил на администрацията на затвора за причинените травми. Твърденията за сексуални посегателства не били относно осъществени такива от служители на затвора, а от други лица - лишени от свобода. Представя доказателства, с които обосновава теза, че били предприети всички мерки по установяване на извършителите. На задържания Н. Т. била оказана незабавна и адекватна медицинска помощ. Била ангажирана дисциплинарна отговорност на служител.

Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава становище за основателност и доказаност на иска, като обезвредата под формата на парична престация следва да се присъди по справедливост.

Административен съд – София-град, I отделение, 84 състав, намира за установено следното от фактическа страна:

Н. Т. е поставен под ограничено запрещение с решение на Софийски окръжен съд от 2021 г.

Представена е епикриза от 2006 г. с диагноза епилепсия – редки огнищни пристъпи с вторична генерализация. Придружаващи заболявания – вентална ретардация. Видно от ЕР на ТЕЛК от 2010 г. и 2016 г. същият е с водеща диагноза лека умствена изостаналост и епилепсия с трайно намалена работоспособност – 50%. Отпусната му е лична пенсия за инвалидност.

Страните не спорят, че на 16.09.2023 г. ищецът Н. Т. е приведен в ЦСЗ като обвиняем по чл. 149, ал. 2, т. 1 и чл. 152, ал. 4, т. 1 от НК в приемно отделение (8-ма група). На 21.09.2023 г. на осн. чл. 35, ал. 1 от ППЗИНЗС, с решение на Комисия по разпределение на лишени от свобода подсъдимият е преразпределен в корпуса на затвора в стационар, едно спално помещение, находящо се на територията на 5-та група, заедно с цитираните по-горе съкилийници - л.св. С. Т. Б., И. М. В., А. К. И., Д. П. П. и Й. В. И..

С постановление от 30.10.2023 г. на СРП (пр. пр. № 19680/23) на осн. чл. 63, ал. 4 от НПК мярката за неотклонение „задържане под стража“ е отменена, взета е мярка „подписка“ и е разпоредено лицето да бъде освободено. Той е бил освободен на 30.10.2023 г. под подписа.

От приложеното по делото медицинско свидетелство от 16.09.2023 г. е видно, че ищецът е приет от д-р Т. за „клинично здрав“ и че може да пребивава в място за лишаване от свобода.

С влязъл в сила административен акт след осъществен съдебен контрол за законосъобразност – заповед № Л-31/23.01.2024 г. на началника на Затвора – С., издадена по повод ангажирана дисциплинарна отговорност на служителя – младши инспектор Г. С. – надзирател I-степен в ЦЗС е установено, че на 01.10.2023 г. за времето от 09.46 ч. до 14.35 часа като постови, служителят е извършил нарушения, като е накарал ищеца Т. да мие коридора с четка за зъби, дал знак на трима затворници да го бият и станал свидетел на физическо и сексуално насилие от тяхна страна, да им

прави орална любов, както и на опит за изнасилване от тях на задържаното лице, без да вземе необходимите мерки. При споделено мнение на друг надзирател, че е редно да вземе мерки, ако върху лицето се упражнява насилие, служителът заявил, че и това му е малко на задържаното лице (Т.). Тези обстоятелства се установяват допълнително и от официална докладна справка и дадени писмени обяснения на служители. Друг служител установил, че Т. бил с вдигната блуза и целият му гръб е посинял. Извеждането на ищеца да мие коридора с четка за зъби от затворническата администрация се потвърждава и от докладна записка вх. № 16313/23.10.2023 г. на мл. инспектор Д.. От част от писмените обяснения на съкилийниците, приложени по преписката, извършените блудствени действия и побоят над ищеца също се потвърждават, както и че действията са станали достояние на надзорническия състав на затвора.

На 03.10.2023 г. Н. Т. е адресирал писмени обяснения (л. 88) до администрацията на затвора, в които е описал, че е систематично бит с удари и юмруци, нанасяни му многократно, с ритници с крака, удари с поставен сапун, поставен с чорап, жигосван със запалка, с която е нагривана нокторезачка. Многократно му били искани цигари и кафета, които неща закупувал със собствени средства. Било му забранено от съкилийниците да съобщава на надзорническия състав за побоя под угрозата от побой и убийство. С обяснението/молбата е поискано да бъде изведен до външно болнично заведение и да бъде освидетелстван от съдебен лекар.

На молбата/обясненията е поставена резолюция от същата дата „да се организира извеждане за освидетелстване. ИСДВР да извърши допълнителна проверка и да изготви становище“.

От медицинския преглед са констатирани множество охлузвания, зачервяване и кръвонасядане в областта на цялото тяло. Разкъсно-контузна рана в областта на главата 2,5 см.

Представени са доказателства, видно от които прегледът е извършен на 03.10.2023 г., установени са множество кръвонасядания в резултат на удари по цялото тяло, както и по горни и долни крайници, следи от изгаряне по корема около пъпа, както и по краката под коляното.

С отделни заповеди на началника на ЦСЗ от 05.10.2023 г. съкилийниците са наказани с изолиране в наказателни килии за срок между 5 и 14 денонощия.

По делото са ангажирани гласни доказателства.

Св. В. живее на семейни начала с брата на ищеца. Ходили на свиждане на ищеца и след случилото се на 01.10.2023 г. го видели целият посинен по лицето и ръцете. Изпитвал страх да каже какво му се е случило с подробности. След като му била променена мярката за неотклонение разказал всичко на брат си. Знае от ищеца за извършените насилия и че е бит както от съкилийниците, така и от надзорническия състав. След като излязъл от ЦСЗ бил много уплашен и плачел постоянно. След излизане от ЦСЗ много се променил, станал свит и затворен.

Св. Ц. М. е брат и попечител на ищеца. За случилото се с брат му разбрал първо от адвоката му, който го представлявал. След побоя установявали контакт основно по телефон (докато е бил с мярката за неотклонение „задържане под стража“), тъй като бил настанен в болница. Знае за нанесен многократен побой от надзиратели, осъществен вкл. пред болничен персонал.

Св. Т. за сочения период е била инспектор „Социална дейност“ в ЦСЗ. Спомня си, че ищецът бил настанен на отреденото място от комисия по разпределение, която се водела от началника на затвора. Присъствала е при въвеждането на Т. в ЦСЗ като обвиняем с оглед разрешаване на битови въпроси. Той не бил разговарял със свидетелката за проблеми (от процесното естество), въпреки, че са имали разговори. Знае за ходенето му при лекар. След посещението при лекар ищецът бил изведен в защитено спално помещение. Не е запозната със заболяването на ищеца. След констатирания случай е разговаряла с всеки един от съкилийниците поотделно, за да се установят фактите. Не е останала с впечатление ищецът да има здравословен проблем. Бил притеснен в контекста на типичното притеснение за всеки въдворен в такъв тип помещение. Не

се занимава със здравния статус на лицата, такива задължения имал докторът на затвора.

По делото е назначена и съдебно-психиатрична експертиза, прита без възражения от страните.

От нея се установява, че ищецът е критичен, със съзнание за психичен проблем, свързан с инцидента в затвора. Констатира се състояние на посттравматично стресово разстройство, което е в процес на отзвучаване. То се намира в причинно-следствена връзка с преживения побой в условията на СЦЗ от 01.10.2023 г. Констатира се преживени страх, болки и страдания от наранявания при нанесения му побой, психически стрес и негативни емоционални преживявания. Непосредствено след побоя се затворил в себе си и е избягвал социални контакти, изпитвал е силен страх и безпокойство да не се върне отново в затвора.

Въз основа на установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Ищецът е активно легитимиран да претендира обезщетение по реда на чл. 284, ал. 1, във връзка с чл. 3 от ЗИНЗС, поради което исковата претенция е допустима. Предявена е срещу надлежен ответник – Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – юридическо лице на бюджетна издръжка, съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от ЗИНЗС. Администрацията на Централния софийски затвор, от чиито незаконосъобразни действия и бездействия се твърди да са причинени неимуществените вреди на ищеца, е част от административната структура на ответника (чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС).

Разгледана по същество исковата претенция е частично основателна.

Предвиденото в разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС компенсаторно средство за защита на лишени от свобода за причинени вреди от специализирани органи, отговарящи за изпълнение на наказанието, е приложимо за установени нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС. Транспонираната в националното законодателство абсолютна забрана, въведена с чл. 3 от КЗПЧОС - за изтезания, или нечовешко, или унижително отношение, или наказание, включва и поставянето в неблагоприятни условия при изтърпяване на наказание лишаване от свобода. В решенията на ЕСПЧ непротиворечиво се приема, че условията на задържането или отношението към лицата, настанени в места за лишаване от свобода, може да представлява не само унижително, но и нечовешко отношение или дори и двете, в зависимост от интензитета на страданието и/или унижението, изпитано от задържаното лице. Изброените в нормата на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС неблагоприятни условия - "липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство, или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност" не лимитират възможните нарушения и позволяват да се претендира вреди и от други действия и/или бездействия на органите по изпълнение на наказанията. В случай, че се установи нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното, на основание чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС.

Предпоставките за уважаване на исковите претенции са кумулативно наличие на:

- 1) нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС – бездействие на специализирани органи по изпълнение на наказанията;
- 2) настъпили неимуществени вреди в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението по чл. 3 от ЗИНЗС;
- 3) пряка и непосредствена причинна връзка между установеното нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат, чието обезщетение се претендира;

Фактическите основания на предявените с исковата молба претенции са свързани с неблагоприятните условия, незаконосъобразно бездействие на служители в структура на ГДИН,

изразяващи се в сериозно засягане на личността и достойнството на ищеца, изживян страх, претърпени болки и страдания от наранявания при нанесен побой, психически стрес и негативни емоционални преживявания.

По-конкретно вредите се претендират от незаконосъобразното бездействие на администрацията на затвора, изразяваща се в неосигуряване на условията по изпълнение на мярката за неотклонение „задържане под стража“, които да гарантират, че ищецът няма да бъде подлаган на изтезания, жестоко и нечовешко унизително отношение по арг. от чл. 3 от ЗИНЗС.

Както се каза по-горе искът е процесуално допустим. Предявен е от лице, което към релевантния период е било задържано под стража в място за лишаване от свобода, поради което попада в кръга на субектите, защитени от разпоредбата на чл. 3 от ЗИНЗС. Насочен е срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – надлежен ответник по смисъла на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, като се твърдят вреди, причинени от действия и бездействия на служители от администрацията на затвора, представляващи специализирани органи по изпълнение на наказанията.

От събраните доказателства се установява поведение на служител от надзорно-охранителния състав, който не само не е предприел мерки за предотвратяване на упражняваното спрямо ищеца физическо и сексуално насилие, но е станал негов свидетел и фактически го е толерирал. Това е установено с влязъл в сила административен акт, съставляващ официален удостоверителен документ, ползващ се с материална доказателствена сила, чието съдържание не е оборено от ответника по иска. Същите обстоятелства се установяват и от приобщени по делото писмени обяснения и докладни записки. Подобно поведение представлява грубо нарушение на позитивното задължение на администрацията да гарантира живота, здравето и достойнството на задържаните лица и попада в обхвата на забраната по чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, доколкото е довело до поставянето на ищеца в състояние на страх, унижение и физическо страдание. Следователно е налице първата кумулативна предпоставка за ангажиране отговорността на държавата – установено нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, осъществено чрез незаконосъобразно бездействие и фактическо съдействие от страна на служител – длъжимо по силата на закона и подзаконовата нормативна уредба.

Съобр. чл. 291 от ППЗИНЗС надзорно-охранителният състав в местата за лишаване от свобода има за задача да предотвратява, пресича и ликвидира опитите на затворниците и на задържаните в арестите лица за извършване на нарушения и престъпления; осигурява реда и дисциплината в местата за лишаване от свобода; осигурява защитата, безопасността и сигурността на затворниците и на задържаните в арестите лица - задължения, които очевидно не са спазени.

Надзирателите, независимо от поста, на който изпълняват служебните си задължения, са длъжни да знаят оперативната обстановка в района на поста и настъпилите изменения; осигуряват строго спазване на вътрешния ред и разпределението на времето на лишените от свобода и задържаните под стража; наблюдават движението и поведението на лишените от свобода и задържаните под стража; вземат незабавно необходимите мерки при опасни или съмнителни действия на лишените от свобода и задържаните под стража или на други лица и докладват на дежурния главен надзирател и на дежурния по арест; докладват писмено за извършените нарушения и престъпления, съобразно чл. 312 от ППЗИНЗС. О. състав на затвора е нарушил сочената разпоредба като познавайки обстановката и наблюдавайки действията на останалите задържани не само не е взел необходимите мерки за превенция и преустановяване на нарушенията на дисциплината, а е толерирал противоправните деяния, вкл. унижил ищеца, карайки го да мие пода с мръсен парцал, както и да пие вода от кофата.

От доказателствата по делото безспорно се установява настъпването на неимуществени вреди в

правната сфера на ищеца. Медицинските документи удостоверяват множество травматични увреждания - контузия на главата с разкъсно-контузна рана, хематоми по гръдния кош, корема и крайниците, следи от изгаряния и други телесни увреждания. Тези обективни находки потвърждават претърпени физически болки и страдания.

Съдебно-психиатричната експертиза установява наличие на посттравматично стресово разстройство, намиращо се в причинна връзка с инцидента от 01.10.2023 г., изразяващо се в преживян интензивен страх, затваряне в себе си, избягване на социални контакти и трайно чувство на несигурност. Свидетелските показания, които макар и дадени от заинтересовани от изхода на спора лица, съдът кредитира напълно, тъй като са унисон с останалите приобщени по делото доказателства и подкрепят извода за съществена промяна в поведението и психичното състояние на ищеца след случилото се.

Независимо от презумпцията по чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, в случая вредите са не само предполагаеми, но и пряко доказани чрез медицински и експертни заключения, както и от официални документи. Интензитетът на преживените болки, унижение и страх надхвърля обичайното страдание, присъщо на ограничаването на свободата, и достига степен на унижително и нечовешко отношение.

От датата 01.10.2023 г. и след нея ищецът е бил подложен на системен физически и психически тормоз. Въпреки видимото му състояние и уведомяването на служител, не са били предприети незабавни действия за защита и медицинска помощ каквото е дължимото нормативно поведение. По тази причина не се приема доводът на ответника, че е сторено всичко необходимо с оглед защитата на личността на ищеца.

В продължение на два дни – до 03.10.2023 г. – ищецът е останал в същата среда, под страх от ново насилие и заплахи, без своевременно медицинско освидетелстване. Едва на 03.10.2023 г., след писмено оплакване, е организирано извеждането му за медицински преглед, при който са установени множествени травматични увреждания.

Следователно, въз основа на доказателствата, съдът приема, че противоправното състояние – изразяващо се в поставянето на ищеца във физическо страдание без адекватна намеса от страна на администрацията – е продължило от 01.10.2023 г. до 03.10.2023 г., с оглед прякото бездействие на администрацията на затвора, и след тази дата - до снемане на мярката за неотклонение, под формата на страх и унижение (вж. по-долу).

Налице е пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между установеното нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС и настъпилите неимуществени вреди. Безспорно е установено, че служител от надзорния състав е бил свидетел на упражняването насилие и не е предприел мерки за неговото прекратяване, като по този начин е допуснал продължаването му. Същият не и изпълнил задължението си, както се каза по-горе, да уведоми своевременно и затворническата администрация. Това бездействие представлява нарушение на позитивното задължение на администрацията да осигури защита на задържаните лица от посегателства от страна на други лишени от свобода.

Ако администрацията беше изпълнила своевременно и адекватно задълженията си по контрол и защита, физическите увреждания и психическите последици не биха настъпили или биха били ограничени в значително по-малък обем. Настъпилите телесни и психични увреждания са непосредствен резултат от допуснатото насилие и от липсата на ефективна намеса от страна на компетентните служители към необходимия момент.

Ирелевантно за спора е, че има наказан дисциплинарно служител, че съкилийниците също са били наказани, и че впоследствие Т. е бил отделен в защитено помещение, тъй като вредата не би настъпила, ако служителят - част от администрацията на затвора, бе изпълнил задълженията си да

следи, предотврати, пресече и ликвидира опитите на затворниците и задържаните да извършат нарушението; да осигури реда и дисциплината. Да следи оперативната обстановка в района на поста и вземе незабавно необходимите мерки за преустановяване на нарушенията – както се каза по-горе, касае за противоправно бездействие по чл. 291 и чл. 312 от ЗИНЗС.

Нещо повече, в случая не е налице особена небрежност, изразена в бездействие, а особена проявна форма на престъпна дързост, която с оглед наложеното дисциплинарно наказание „порицание“ очевидно се толерира от ръководните органи на ЦСЗ.

Съдът намира, че липсва твърдяното нарушение на чл. 60 от ЗИНЗС, съобразно която разпоредба със заповед на началника на затвора могат да се обособяват отделения за настаняване на лишени от свобода с висока степен на обществена опасност, страдащи от алкохолизъм или наркомания, лица с психически разстройства или уязвими лица с оглед на тяхната безопасност, както и безопасността на другите лишени от свобода и на служителите. Т.е. че е следвало ищецът изначално да бъде настанен в отделно помещение.

В ИМ не се твърди и не се доказва, че с вземане на мярката за неотклонение затворническата администрация е знаела за заболяването на ищеца и е разполагала с документация в този смисъл. От представените доказателства се установява, че затворническият лекар не е установил такива факти, които да мотивират приложението на този специален ред.

По изложените съображения съдът намира, че всички кумулативни предпоставки по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС са налице, поради което отговорността на държавата следва да бъде ангажирана.

Съобр. чл. 284, ал. 2 от ЗИНЗС в случаите по чл. 3, ал. 2 съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора.

С оглед причинените физически болки и страдания началната дата на присъждане на обезщетението следва да се определи на 01.10.2023 г., а крайната дата – към която и според вещото лице продължава ищецът да търпи стрес и страдание – датата на напускане на мястото на задържане под стража – 30.10.2023 г., като след тази дата, съобразно трайната практика на ВАС и административните съдилища, искът се явява лишен от основание.

Продължилите след тази дата психически страдания и симптоми на посттравматично стресово разстройство представляват последица от вече осъщественото противоправно поведение, но не и резултат от ново или продължаващо нарушение. Отговорността на държавата не може да бъде ангажирана извън периода, през който е налице противоправно поведение на нейните органи.

По размера на обезщетението:

При определяне размера на дължимото обезщетение съдът съобразява разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, съгласно която обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, като се отчитат всички конкретни обстоятелства по спора – интензитетът на увреждането, неговата продължителност, степента на засягане на личността и отражението върху психическата и емоционалната сфера на пострадалия.

По делото е установено, че на 01.10.2023 г. ищецът е бил подложен на тежко физическо и сексуално насилие, съпроводено с унижително третиране и накърняване на човешкото му достойнство. Медицинските документи удостоверяват множество телесни увреждания, а съдебно-психиатричната експертиза установява развитие на посттравматично стресово разстройство, намиращо се в причинна връзка с преживяното събитие. Интензитетът на първоначалното посегателство следва да бъде оценен като изключително висок.

Безспорно е, че от 03.10.2023 г. администрацията е предприела действия по медицинско освидетелстване и защита на ищеца, поради което след тази дата не е налице продължаващо

противоправно бездействие по смисъла на чл. 3 от ЗИНЗС. Независимо от това, съдът отчита, че до освобождаването му на 30.10.2023 г. ищецът е останал в средата на място за лишаване от свобода – институционална среда, в която преживяното насилие обективно поражда продължаващо чувство на страх, несигурност и унижение. Този продължителен психически стрес представлява пряко отражение на вече осъщественото противоправно поведение.

Съдът съобразява и повишената уязвимост на ищеца, обусловена от установената лека умствена изостаналост и здравословни проблеми, което засилва интензитета на преживените страх и безпомощност – независимо че не са били установени от ответника, те са обективен факт. Продължителността на психическото напрежение в следствие на поведението на ответника по време на наложената мярка за неотклонение, релевантна на претенцията и съобразена с престоя в ЦСЗ – близо един месец – следва да бъде отчетена като релевантен фактор при определяне на размера обезщетението.

При съвкупната преценка на всички обстоятелства – изключителната тежест на първоначалното посегателство, доказаните физически болки и психически страдания, продължителността на вредоносното отражение до 30.10.2023 г., както и принципа на съразмерност и утвърдената съдебна практика по сходни случаи – съдът намира, че справедлив размер на обезщетението възлиза на 35 204, 94 лева, равняващи се на 18 000 (осемнадесет хиляди) евро.

Претенцията над този размер до пълния предявен такъв от 300 000 лева, равняващи се 153 388 евро, следва да бъде отхвърлена като неоснователна и несъответстваща на принципа на справедливостта по чл. 52 от ЗЗД, доколкото би довела до неоснователно обогатяване и би излязла извън установените по делото граници на отговорността на ответника.

Компенсаторна лихва следва да бъде присъдена от датата на прекратяване на неоснователното бездействие – 03.10.2023 г., на осн. т. 4 от ТР № 3/22.04.2004 г., постановено по т.д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, до датата на предявяване на ИМ – в размер на 3 610, 38 евро. Следва да бъде присъдена и претендирана законна лихва от датата на предявяването на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В полза на ищеца следва да бъдат присъдени сторените разноски, на осн. чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС както следва: 5, 11 евро – държавна такса, 153, 39 евро – първоначален депозит за вещо лице. След заплащане на окончателното възнаграждение за ВЛ съдът ще се произнесе с допълнителен съдебен акт по претендираните разноски.

По изложените съображения Административен съд София-град, I отделение, 84 състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" при Министерството на правосъдието да заплати на Н. Г. Т. с ЕГН [ЕГН], обезщетение в размер на 18 000 (осемнадесет хиляди) евро за претърпени неимуществени вреди от нарушения на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС за периода от 01.10.2023 г. до 30.10.2023 г., ведно с компенсаторна лихва в размер на 3 610, 38 евро за периода от 03.10.2023 г. до 16.04.2025 г., ведно със законна лихва от 16.04.2025 г. до окончателното ѝ изплащане

ОТХВЪРЛЯ иска в останалата му част за претендираната сума над 18 000 евро до 153 387, 56 евро – главница и компенсаторна лихва от 01.10.2023 г. до 03.10.2023 г.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" при Министерството на правосъдието да заплати на Н. Г. Т. с ЕГН [ЕГН] разноски по делото в размер на 158, 50 евро

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред тричленен състав на

Административен съд София - град в 14-дневен срок от получаване на съобщенията до страните